

Expressed Emotions (EE)

פרויקט מחלקתי

אשפוז ראשון במחלקה פסיכיאטרית סגורה

בלו שרון , ס.א מחלקה א 1

Expressed Emotion

EE זהו מדד גלובלי של רגשות, עמדות והתנהגויות המבוטאות על ידי קרובי המשפחה כלפי בן משפחתם הלוקה בסכיזופרניה.

רגשות מובעים – Expressed Emotion

מושג זה פותח לפני כארבעה עשורים ע"י בראון ועמיתיו באנגליה
הוגי מושג זה סברו ש EE ומרכיביו הם גורמים העשויים להשפיע על
מהלך הסכיזופרניה, ובאופן ספציפי סברו שמשפחה עלולה להשפיע על
תהליך ההסתגלות של החולה.

התחלה

• התרשמות ממאושפזים

שחוזרים מחופשה בבית המשפחה

חזרו מעורערים יותר.

מחשבה למחקר והערכה

● האם יש משהו באווירה המשפחתית

שמביא לירידה במצב הנפשי

של המאושפז שבא לחופשה?

Camberwell family Interview

- משוחחים עם בן-המשפחה
בדרך כלל אב או אם (לעתים בן-הזוג)
- על החיים עם המאושפז
- ללא נוכחותו
- בתחילת האשפוז

על הראיון

- נערך בגישה של אמפתיה
- התעניינות בבן-המשפחה.
- בני משפחה הגיבו בצורה חיובית:
- "פעם ראשונה שמישהו התעניין בצד שלנו של הסיפור"

השאלות בראיון

- מתי הבעיות שלו (המטופל) התחילו
- איך היתה הפנייה הפעם לביה"ח / מרפאה
- תאר יום רגיל שלו בבית –
 - שעות ערנות
 - פעילות משותפת, לבד
 - כמה שעות במגע עין
- ואיך בסוף השבוע

שאלות נוספות

- סקירה של נושאים שלא עלו באופן ספונטני:
 - שינה
 - חוסר פעילות
 - פעילות יתר
 - מריבות
 - אלימות, התנהגות הרסנית
- מנקודת מבטך מה הדבר שהכי מפריע בבעיות שלו

סולמות ההערכה

- הערות ביקורתיות
- עוינות
- מעורבות-יתר רגשית
- חום
- הערות חיוביות

הערות ביקורתיות

- שילוב של תוכן ביקורתי עם שינוי בטון הקול של המרואיין. או בתוספת הערה כמו "וזה הפריע לי".
- דיווח על סימפטום או התנהגות לא רצויה כשלעצמו אינו מספיק
- ציון: מס' ההערות הביקורתיות בראיון

עוינות

- צורה חמורה יותר של ביקורת
- ביקורת שמופנית כלפי האדם עצמו, כלפי אישיותו, ולא כלפי התנהגותו.
- בעוינות 2 אלמנטים: הכללה ודחייה
- ציון: גלובלי (גבוה, בינוני נמוך) ולא לפי מספר הערות

מעורבות-יתר רגשית

- דיווח של המרואיין שהגיב במקרה מסויים
- בצורה אמוציונאלית מוגזמת לגבי מצבו של המטופל
- בדאגה רבה שהביאה אותו להתנהגות של הקרבה עצמית
- בהתנהגות של הגנת-יתר קיצונית
- התנהגות המרואיין:
 - בכי בשעת הראיון
 - דרמטיזציה בתיאור של מאורעות
 - כניסה מוגזמת לפרטים.
- ציון: גלובלי

חום

- חום שמובע בזמן הראיון כלפי המטופל
 - בטון של המרואיין
 - התלהבות
 - הערות של סימפטיה, דאגה (לשלומו) ואמפתיה
 - התעניינות בו כאדם
- לא הערכת האופי של המרואיין כאדם חם
- ציון: גלובלי

הערות חיוביות

- שבח, קבלה או הערכה של ההתנהגות או האישיות של המטופל.
- תתקבל גם הערה בזמן עבר, בתנאי שאינה באה בהשוואה למצב שלישי בהווה
- לא תתקבל כאשר מנוסחת בדרך השלילה.
- ציון: מס' ההערות החיוביות בראיון

מחקר פרוספקטיבי אמפירי

- מה הציונים בסולמות
- (שנמדדו אצל בני המשפחה בתחילת האשפוז)
- שהבחינו בין מטופלים שהתדרדר מצבם (relapse) 9 חודשים אחרי השחרור מבית החולים
- לבין מטופלים שמצבם לא התדרדר.

מה נמצא במחקר?

- המטופלים שמצבם התדרדר
- בן-המשפחה היה מאופיין ב
 - 6 הערות ביקורתיות ומעלה
 - עוינות בינונית ומעלה
 - מעורבות-יתר רגשית בינונית ומעלה
- לא היתה יכולת ניבוי לחום
- לא היתה יכול ניבוי להערות חיוביות.

High EE

- מספיק שאחד מבני המשפחה יהיה עם
- 6 הערות ביקורתיות ומעלה
- ו/או עוינות בינונית ומעלה
- ו/או מעורבות יתר רגשית בינונית ומעלה

כדי שהמשפחה תוגדר כ

High EE family

מספיק ש...

מספיק ש אחד מבני המשפחה
יהיה גבוה באחד או יותר
מן הסולמות הללו,
כדי שנגדיר את המשפחה כ -

High EE family

Low EE family

כאשר כל אחד מקרובי המשפחה

נותן פחות מ-6 הערות ביקורתיות

אין לו הבעה של עוינות

אין לו מעורבות-יתר רגשית

Low EE

אין פירושו אדישות
או חוסר הבעת אמוציות

Low EE יכול להתבטא
בהבעה רבה של חום
אמפתיה והערכה.

High EE relatives (1)

- נוטים לפקפק אם הפציינט באמת חולה
- מאמינים שההתנהגות הקשה או הביזארית של הפציינט היא מכוונת, ושהפציינט יכול לשלוט עליה.
- נוטים להיות חסרי סובלנות להתנהגות סימפטומטית ולתפקוד נמוך.
- נוטים לא לכבד את הרצון של הפציינט להתרחקות חברתית

חבילת ההתערבות: Intervention package

- ההתערבות כוללת שילוב של הדרכה על המחלה, מפגשים עם המשפחה והשתתפות בקבוצת משפחות.
- משפחות של חולים במחלות נפש זקוקות למידע על מנת להתמודד עם בני משפחה חולים.
- ההדרכה תכלול: מקורות למחלה, סימפטומים חיובים ושליילים, גישה מתאימה {סביבה שאינה ביקורתית ולוחצת}, טיפול, תרופות ופרוגנוזה, נעשה שימוש בדפי הסבר כתובים לגבי סעיפים אלה.

השפעת ההתערבות על המשפחות

- בתהליך של ההדרכה המשפחה לומדת על המחלה והיבטיה השונים, ההדרכה מביאה לציפיות מציאותיות יותר.
- סיוע למשפחה בפתרון בעיות: ישנן בעיות רבות האופייניות למשפחות אלה, המטפלים מסייעים למשפחה להתמקד בכל פעם בבעיה ספציפית אחרת, לחלקה לחלקים התנהגותיים ולחפש פתרונות מתאימים.

ההתערבויות המסייעות

- שיפור התקשורת במשפחה.
- הפחתת מגע והגברת עצמאות.
- הרחבת קשרים חברתיים.
- הפחתת ציפיות.

היחסים בין איש המקצוע למשפחה

- איש המקצוע אינו המומחה
- המשפחה היא המומחית לחייה
- לכל מבקשי העזרה יש משאבים להתמודדות
- חשוב להימנע מסטיגמות ומתוויות חברתיות
- יש משמעות רבה לשפה שבה משתמשים
- מתן תחושה של כוח ויכולת להורים

לסיכום.

ההתערבות אינה מרפאת את המחלה הנפשית
אולם באופן משמעותי מעכבת התדרדרות
במצב הנפשי של החולה { Relapse } .
קיימת חשיבות רבה לשמירת מגע וקשר עם
המשפחה .

אני מאמינה שיש ביכולתנו לגרום לשינוי
בגלל מי שאנחנו ואיך שאנחנו